

Михальчишин Н.Л.

к.е.н., доцент

Демків О.-І.М.

магістр

Дружицький Ю.Т.

магістр

Національний університет «Львівська політехніка»

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ЯК ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА НА ВІТЧИЗНЯНОМУ РИНКУ ПОЛІМЕРНИХ ТРУБ

Конкурентоспроможність підприємства – це здатність компанії успішно функціонувати на ринку та перемагати в конкурентній боротьбі завдяки наявному ресурсному потенціалу (інформаційні, трудові, фінансові, матеріальні, енергетичні ресурси) та його ефективному використанню.

Ринок полімерних труб станом 2014 рік є одним з найбільш технологічно містких та динамічних ринків в Україні. Це зумовлено специфікою продукції, яку активно використовують в сферах житлово-комунального господарства (теплопостачання, водопостачання і водовідведення, газопостачання, у гідравлічних спорудах), що потребує постійного удосконалення конструкторських та фізичних характеристик полімерних труб. Ключові гравці ринку полімерних труб – масштабні вертикально інтегровані експортоорієнтовані підприємства, які характеризуються наявністю потужних виробничо-технічних комплексів, забезпеченням стійких господарських зв'язків, доступом до значних інвестиційних ресурсів та активним провадженням інноваційної діяльності.

Конкурентоспроможність вітчизняних підприємств, які функціонують на ринку полімерних труб, визначається певними факторами: прогнозоване зростання попиту; розширення сфер застосування продукції; активізація конкурентних відносин із європейськими виробниками полімерних труб; наукомісткість продукції та необхідність постійного впровадження інновацій; наявність потенціалу до зниження собівартості продукції; наявність стійких господарських зв'язків.

Щодо такого фактору як прогнозоване зростання попиту, то за результатами дослідження ринку полімерних труб, що здійснено міжнародною аналітичною компанією з моніторингу промислових ринків «Ceresana», попит на полімерні труби в порівнянні з трубами з інших матеріалів суттєво зростає. Це обумовлено тим, що полімерні труби характеризуються невеликою вагою, зручністю у транспортуванні та монтажі, стійкістю до впливу корозії. За результатами дослідження виявлено, що труби з поліетилену (ПЕ) і поліпропілену (ПП), поступово витісняють труби з полівінілхлориду (ПВХ) з ринку магістрального питного водопостачання, а в будівництві газопроводів в основному використовуються ПЕ труби [1].

Впродовж 2010-2014 рр. завдяки гнучкості, стійкості до стирання, герметичності з'єднань і тривалому терміну експлуатації в складних умовах, ПЕ труби ефективно використовуються в гірничодобувній промисловості, зокрема у трубопроводах технічного водопостачання, шламо- і пульпопроводах, системах дегазації тощо [2], що свідчить про розширення сфер застосування продукції.

На ринку полімерних труб впродовж 2009-2013 рр. спостерігається активізація конкурентних відносин із європейськими виробниками, якій передувало значне зниження економічної активності підприємств внаслідок впливу світової економічної кризи, оскільки більшість компаній подолали труднощі економічного спаду і продовжують продуктивно працювати і розвиватися за рахунок застосування інноваційних технологій та нових матеріалів [2]. На вітчизняному ринку полімерних труб активно розвивається великий бізнес, для якого характерними є виробнича здатність

забезпечувати масовість споживання полімерних труб; розвиток спільних науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, внаслідок чого створюються нові інноваційні продукти; налагодження зовнішніх зв'язків із закордонними партнерами щодо реалізації спільних інвестиційних проектів з утилізації та вторинної переробки поліетиленових відходів, результати якої використовуватимуться як сировина при виробництві поліетиленових труб.

Як зазначає Шунькіна О. В., постійно актуальним завданням для виробників полімерних труб залишається пошук шляхів поліпшення фізико-механічних показників продукції. Основними недоліками даної продукції є високий коефіцієнт теплового розширення; нестійкість до впливу поверхнево-активних речовин; підвищена проникність кисню; висока собівартість виробництва труб великих діаметрів тощо [4]. З метою усунення вищезазначених недоліків полімерних труб та для забезпечення конкурентоспроможності товару не лише на вітчизняному, але й на світовому ринках, виробники намагаються постійно вдосконалювати фізичні, та конструкторські характеристики на базі проектних, конструкторських та дослідних відділів, бюро і служб, які включені безпосередньо до організаційної структури підприємств та проводять активну інноваційну діяльність у зазначених сферах, що підтверджує важливість для конкурентоспроможності підприємств такого фактору, як науковість продукції та необхідність постійного впровадження інновацій.

Наявність потенціалу до зниження собівартості продукції як фактору конкурентоспроможності обґрунтовується тим, що специфіка полімерних труб зумовлює можливість застосування технологій масового виробництва. Тому, незважаючи на значну наукоємність продукції та її інноваційність, які потребують залучення значних інвестиційних ресурсів, виробники здатні забезпечувати постійне зниження собівартості продукції внаслідок розподілу значних постійних витрат на великі обсяги виробництва.

Основним виробником полімерних труб є великий бізнес, який характеризується наявністю стійких довготривалих контактів з постачальниками сировини та потужною клієнтською базою. Найбільшими споживачами даної продукції є комунальні підприємств, що з однієї сторони є позитивним явищем, оскільки застарілість інфраструктури цих підприємств потребує постійного оновлення, що спричиняє достатньо масштабні обсяги закупівель полімерних труб, а з іншої – зумовлює постійне зростання дебіторської заборгованості підприємств-виробників внаслідок низької платоспроможності покупців. Вцілому наявність стійких господарських зв'язків із постачальниками та покупцями зумовлює значне зниження трансакційних витрат, що підвищує конкурентоспроможність підприємства.

Охарактеризовані вище фактори конкурентоспроможності підприємств, що функціонують на вітчизняному ринку полімерних труб, відображають останні тенденції розвитку економічних відносин на зазначеному ринку, тому розуміння їх специфіки забезпечує можливість застосування адекватних механізмів для підвищення ефективності функціонування цих суб'єктів господарювання.

1. *Полимеры завоевывают трубный рынок [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://polypipe.info/news/993-polimery-zavoeyuyayut-trubnyj-rynok>;*

2. *Сфера применения полиэтиленовых труб расширяется: теперь их используют и в горном деле [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://polypipe.info/application-polymers/961-sfera-primeneniya-pe-tryb-raswiryayetsa>;*

3. *На европейском рынке пластиков ожидается очередной виток роста [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://polypipe.info/news/979-na-evropejskom-rynke-plastikov-ozhidaetsya-ocherednoj-vitok-rosta>;*

4. *Шунькіна О. В. Аналіз стану ринку поліетиленових труб в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sworld.com.ua/konfer28/715.pdf>.*